

โครงการขยายโอกาสการมีงานทำให้ผู้สูงอายุ

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันสังคมไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากรครั้งสำคัญ คือการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยสัดส่วนจำนวนประชากรในวัยทำงานและวัยเด็กลดลงเนื่องจากอัตราการเกิดอัตราการตายของประชากรลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวเกิดจากการดำเนินนโยบายด้านประชากรและการวางแผนครอบครัวประสบผลสำเร็จ รวมทั้งความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสาธารณสุข การได้รับโอกาสทางการศึกษาที่สูงขึ้นทำให้มีความรู้ มีทักษะในการป้องกันและดูแลสุขภาพของตนเองที่ดี ส่งผลให้คนไทยมีสุขภาพดีและมีอายุที่ยืนยาวขึ้น นอกจากนี้ทัศนคติในปัจจุบันส่วนใหญ่นิยมมีครอบครัวขนาดเล็กมีบุตรน้อย จึงนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างของประชากร คือประชากรที่อยู่ในวัยสูงอายุมิแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ประมาณการว่า ในปี ๒๕๘๓ ประเทศไทยจะมีประชากรผู้สูงอายุประมาณ ๒๐.๕๒ ล้านคน คิดเป็นร้อยละ ๓๐ ของประชากรทั้งหมด

เพื่อรองรับบริบทสังคมสูงวัยของประเทศไทยในอนาคต รัฐบาลได้กำหนดวาระการปฏิรูปประเทศตามกรอบการปฏิรูป ๑๑ ด้าน ๓๗ วาระการปฏิรูป โดยในวาระปฏิรูปที่ ๓๐ กำหนดให้มีการปฏิรูปสังคมสูงวัย โดยการปฏิรูประบบการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิตให้แก่ผู้สูงอายุเพื่อเพิ่มคุณค่าและศักยภาพของผู้สูงอายุในการประกอบอาชีพ และส่งเสริมการจ้างงานให้กับผู้สูงอายุในอาชีพที่เหมาะสมกับวัยวุฒิ ประสบการณ์ และสมรรถภาพของร่างกาย รวมไปถึงการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุที่ยังแข็งแรงได้มีโอกาสใช้ความรู้ ความสามารถ และภูมิปัญญาที่มีอยู่ในการทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเอง สังคม และประเทศชาติ เพื่อให้ผู้สูงอายุเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ผู้สูงอายุมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีหลักประกันเรื่องรายได้ไม่เป็นภาระครอบครัว และสังคม

กรมการจัดหางาน เป็นองค์กรที่มีหน้าที่ด้านส่งเสริมการมีงานทำ ซึ่งจะต้องดำเนินการเพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายได้มีโอกาสในการมีงานทำโดยเฉพาะผู้สูงอายุซึ่งจะเป็นประชากรส่วนใหญ่ในอนาคต ได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวจึงได้จัดทำโครงการขยายโอกาสการมีงานทำผู้สูงอายุ เพื่อเพิ่มคุณค่าและศักยภาพในการประกอบอาชีพให้ผู้สูงอายุ ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มโอกาสในการมีงานทำ ลดการพึ่งพิง และลดภาระการเลี้ยงดูของครอบครัว มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งเป็นการรองรับสังคมผู้สูงอายุในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อสำรวจความต้องการของผู้สูงอายุในการประกอบอาชีพหรือทำงาน

๒.๒ เพื่อสำรวจข้อมูลนายจ้าง/สถานประกอบการที่ต้องการจ้างผู้สูงอายุทำงาน

๒.๓ เพื่อให้...

๒.๓ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการ มีส่วนร่วมในกิจกรรม และเข้าร่วมทางสังคม รวมทั้งได้รับการเสริมสร้างภาวะทางร่างกาย จิตใจ ตระหนักถึงคุณค่า และศักยภาพ ของตนเอง นำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๒.๔ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและสนับสนุน การสร้างคลังปัญญาในท้องถิ่น เพื่อให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้และเป็นภูมิปัญญาที่คงไว้คู่ชุมชนและให้ผู้สูงอายุ มีงานทำมีรายได้

๓. เป้าหมาย

ผู้สูงอายุ (บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย) จำนวน ๑๘,๑๘๐ คน แยกเป็น

๓.๑ กิจกรรมสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุที่ต้องการประกอบอาชีพหรือทำงาน

เป้าหมาย ๑๕,๖๐๐ คน และนายจ้าง/สถานประกอบการ จำนวน ๕,๐๐๐ แห่ง

๓.๒ กิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระให้ผู้สูงอายุ

เป้าหมาย ผู้สูงอายุ จำนวน ๑,๗๒๐ คน

๓.๓ กิจกรรมสร้างคุณค่าภูมิปัญญาผู้สูงอายุ

เป้าหมาย ผู้สูงอายุที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน ๘๖ รุ่น ๘๖๐ คน

๔. วิธีดำเนินการ

๔.๑ กิจกรรมสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุที่ต้องการประกอบอาชีพหรือทำงาน

๔.๑.๑ การสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุที่ต้องการประกอบอาชีพหรือทำงาน โดยการจัดทำแบบสำรวจ และ รวมกลุ่มผู้สูงอายุผ่านหน่วยงานระดับท้องถิ่น ดำเนินการแนะนำอาชีพตามกระบวนการ แจกแบบสำรวจ รวบรวม และตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้อง

๔.๑.๒ การสำรวจข้อมูลนายจ้าง/สถานประกอบการที่ต้องการจ้างผู้สูงอายุทำงาน โดยการจัดทำ แบบสำรวจ และดำเนินการติดต่อนายจ้าง/สถานประกอบการ เพื่อขอเข้าพบนายจ้างหรือฝ่ายบุคคล ชี้แจง วัตถุประสงค์โครงการ อธิบายสิทธิประโยชน์ของการจ้างงานผู้สูงอายุ สอบถามความต้องการจ้างงานผู้สูงอายุ แจกแบบสำรวจ รวบรวม และตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้อง

๔.๑.๓ รวบรวมแบบสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุที่ต้องการประกอบอาชีพหรือทำงาน และแบบสำรวจ ข้อมูลนายจ้าง/สถานประกอบการที่ต้องการจ้างผู้สูงอายุทำงาน ส่งกองส่งเสริมการมีงานทำเพื่อจัดทำ ทะเบียน และฐานข้อมูล

๔.๒ กิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระให้ผู้สูงอายุ

๔.๒.๑ ดำเนินการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระที่ตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุที่มีความพร้อมและต้องการประกอบอาชีพอิสระประเภทเดียวกัน

๔.๒.๒ จัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพและทดลองปฏิบัติ พร้อมให้คำแนะนำ ให้ความรู้ด้านการ ประกอบการ ได้แก่ การบริหารจัดการ การบัญชี การตลาด การคิดต้นทุน กำไร และแหล่งเงินทุน โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และอาจมีการศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาต่อยอดความรู้ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ

๔.๒.๓ จัดทำ ...

- ๔.๒.๓ จัดทำทะเบียนผู้สูงอายุที่ได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพ
- ๔.๒.๔ ติดตามผลการประกอบอาชีพ/รายได้ของผู้สูงอายุที่ได้รับการส่งเสริม
- ๔.๒.๕ สรุปและรายงานผลการจัดกิจกรรม
- ๔.๒.๖ จัดทำฐานข้อมูลผู้สูงอายุที่ได้รับการส่งเสริมการมีงานทำ เพื่อรวบรวมจัดทำฐานข้อมูลในภาพรวมของกรมการจัดหางาน และติดตามผลการประกอบอาชีพ มีรายได้

๔.๓ กิจกรรมสร้างคุณค่าภูมิปัญญาผู้สูงอายุ

- ๔.๓.๑ ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ผู้สูงอายุที่สนใจเข้าร่วมโครงการ
- ๔.๓.๒ ประสานหน่วยงานท้องถิ่นในจังหวัดให้ได้กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ
- ๔.๓.๓ คัดเลือกผู้สูงอายุจากแบบสำรวจผู้สูงอายุที่ประสงค์จะทำงาน (มีข้อมูลด้านภูมิปัญญา)
- ๔.๓.๔ จัดกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุที่เข้าร่วมโครงการโดยให้ภูมิปัญญาที่หลากหลาย
- ๔.๓.๕ จัดฝึกอบรมการถ่ายทอดภูมิปัญญาให้กับผู้สูงอายุโดยดำเนินการให้มีการพัฒนาความสามารถในการถ่ายทอดภูมิปัญญาให้คงไว้อยู่คู่ชุมชน โดย

(๑) จัดทำตารางการอบรมการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาของผู้สูงอายุโดยเน้นให้มีการทดลองปฏิบัติจริงครบทุกคนในแต่ละอาชีพ

(๒) ผู้สูงอายุทดลองถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาของตนเองให้แก่ผู้รับการอบรมด้วยกัน ภายใต้การแนะนำของวิทยากร

(๓) ให้ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมรับการอบรมแนะนำสิ่งที่บกพร่อง เพื่อให้เกิดการปรับปรุงแก้ไข

(๔) ผู้สูงอายุที่ผ่านการฝึกอบรมที่จบหลักสูตรจะได้รับการขึ้นทะเบียนคลังปัญญาผู้สูงอายุของสำนักงานจัดหางานจังหวัดหรือสำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ เพื่อเป็นวิทยากรให้กับสำนักงานจัดหางานจังหวัดหรือสำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่หรือหน่วยงานอื่นที่สนใจ

(๕) เผยแพร่ทะเบียนคลังปัญญาผู้สูงอายุให้หน่วยงาน/องค์กรอื่นทราบเพื่อสร้างเป็นวิทยากรในโอกาสต่างๆ

(๖) นำทะเบียนคลังปัญญาผู้สูงอายุขึ้นเว็บไซต์ของกรมการจัดหางานเพื่อเพิ่มโอกาสในการจ้างงาน

(๗) ติดตามผลการประกอบอาชีพ/มีรายได้ของผู้สูงอายุ

(๘) สรุปและรายงานผลการจัดกิจกรรม

๔.๔ ดำเนินการจ้างเหมาบุคลากรในการช่วยปฏิบัติงานด้านการบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจผู้สูงอายุ สำนวนนายจ้าง/สถานประกอบการ รวบรวมและติดตามข้อมูลกิจกรรมการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระให้กับผู้สูงอายุ และกิจกรรมสร้างคุณค่าภูมิปัญญาผู้สูงอายุ

๔.๕ จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อใช้ในโครงการขยายโอกาสการมีงานทำผู้สูงอายุ

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ (ตุลาคม ๒๕๖๐ – กันยายน ๒๕๖๑)

๗. งบประมาณ

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ แผนงานบูรณาการพัฒนาศักยภาพคนตามช่วงวัย โครงการขยายโอกาสการมีงานทำให้ผู้สูงอายุ จำนวนเงิน ๘,๔๘๗,๑๐๐ บาท (แปดล้านสี่แสนแปดหมื่นเจ็ดพันหนึ่งร้อยบาทถ้วน)

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๘.๑ กิจกรรมสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุที่ต้องการประกอบอาชีพหรือทำงาน
 - ๑) ทราบข้อมูลความต้องการของผู้สูงอายุในการส่งเสริมการประกอบอาชีพหรือทำงาน
 - ๒) ทราบข้อมูลนายจ้าง/สถานประกอบการที่ต้องการจ้างผู้สูงอายุทำงาน
- ๘.๒ กิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระให้ผู้สูงอายุ
ผู้สูงอายุได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพที่ตรงกับความต้องการ นำไปสู่การมีอาชีพ มีรายได้ ลดภาระการเลี้ยงดูของครอบครัว และมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- ๘.๓ กิจกรรมสร้างคุณค่าภูมิปัญญาผู้สูงอายุ
 - ๑) เกิดการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุที่มีภูมิปัญญาเฉพาะด้าน และมีการพัฒนาองค์ความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อการพัฒนาอาชีพที่มั่นคง ยั่งยืนต่อไป
 - ๒) ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่าทั้งต่อตนเองและสังคม

๙. ตัวชี้วัดโครงการ

- ๙.๑ กิจกรรมสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุที่ต้องการประกอบอาชีพหรือทำงาน
เชิงปริมาณ : จำนวนข้อมูลผู้สูงอายุที่ต้องการประกอบอาชีพหรือทำงาน ๑๕,๖๐๐ คน
เชิงคุณภาพ : หน่วยงานภายนอกสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยงาน
- ๙.๒ กิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระให้ผู้สูงอายุ
เชิงปริมาณ : ผู้สูงอายุได้รับการบริการส่งเสริมการประกอบอาชีพ จำนวน ๑,๗๒๐ คน
เชิงคุณภาพ : ร้อยละของผู้สูงอายุที่มารับบริการส่งเสริมการมีงานทำได้ประกอบอาชีพมีรายได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๔
- ๙.๓ กิจกรรมสร้างคุณค่าภูมิปัญญาผู้สูงอายุ
เชิงปริมาณ : จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการส่งเสริมการนำภูมิปัญญาไปถ่ายทอดเพื่อส่งเสริมการมีงานทำ จำนวน ๘๖ รุ่น / ๘๖๐ คน
เชิงคุณภาพ : ร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการส่งเสริมภูมิปัญญาได้ประกอบอาชีพมีรายได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๔

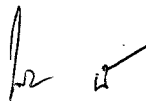
๑๐. การติดตามประเมินผลโครงการ

- ๑๐.๑ ผู้ตรวจราชการกรมหรือผู้แทน ทำหน้าที่ในการติดตามความคืบหน้าในการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายของโครงการ
- ๑๐.๒ กองส่งเสริมการมีงานทำ หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมาย ทำหน้าที่ในการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

๑๑. หน่วยงานรับผิดชอบ

กองส่งเสริมการมีงานทำ กรมการจัดหางาน

๑๒. ผู้เสนอโครงการ

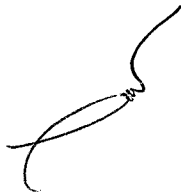
(นางเพ็ญศรี จัตรอนันทเวช)
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการมีงานทำ

๑๓. ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายสุชาติ พรชัยวิเศษกุล)
รองอธิบดีกรมการจัดหางาน

๑๔. ผู้อนุมัติโครงการ

(นายวรานนท์ ปีติวรรณ)
อธิบดีกรมการจัดหางาน